

عنوان مقاله:

تبیین مقایسه‌های رویکردهای اسلامی و رئالیستی نسبت به نظریات بینالمللی (مطالعه موردی: مقوله توازن قوا)

محل انتشار:

فصلنامه سپهر سیاست، دوره 8، شماره 27 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

سیروس خندان - استادیار، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه آیت الله بروجردی، بروجرد، ایران

مهرداد عله پور - کارشناسی ارشد روابط بینالملل، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

رشید رکابیان - استادیار، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه آیت الله بروجردی، بروجرد، ایران

خلاصه مقاله:

هدف پژوهش حاضر پاسخ به این سوال اساسی است که به لحاظ روششناسی، هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی، رویکرد هر یک از تئوری‌های واقع‌گرایی و اسلام‌گرایی در عرصه روابط بینالملل در موضوع موازنه قدرت چگونه است. روش پژوهش توصیفی - تحلیلی بوده و بر این فرضیه استوار است که چون رویکرد اسلام‌گرایانه برخلاف مکاتب کلان روابط بینالملل و به‌طور خاص واقع‌گرایی که منفعت‌طلب و قدرتمحور است، بر مسائل ارزشی و اخلاقی نیز تأکید دارد، از اینرو میتوان گفت که رویکرد اسلام در عرصه روابط بینالملل در موضوع موازنه قدرت مسالمت‌آمیز، صلح‌طلب و در عین حال مبتنی بر نفی سلطه بر یکدیگر است. یافته‌ها نشان داد که اسلام به عنوان یک دین جهانشمول، رویکرد خاصی نسبت به ماهیت روابط بینالملل دارد که متفاوت از نظریه‌پردازی رئالیسم میباشد. مکاتب موجود در روابط بینالملل دارای مبانی هستی‌شناسی، معرفت‌شناسی و روش‌شناسی متفاوتی از هم میباشند، که این مبانی رویکرد آنها را نسبت به نظام بینالملل قوام میبخشد و در نتیجه دیدگاه آنها نسبت به ماهیت روابط بینالملل متفاوت از هم میباشد. مبانی هستی‌شناسی نظریه اسلامی روابط بینالملل، از بعد انسان‌شناسانه مثل رئالیسم بدبینانه نیست، بلکه ماهیت انسان ترکیبی از فطرت و غریزه، سیاست‌شناسی شرع‌محور، نظریه دولت خدامحور، میباشد و لذا اصل حاکم بر روابط بینالملل اصالت صلح است. مهمترین وجه تمایز رویکرد اسلامی به روابط بینالملل با رئالیسم، در مبانی هستی‌شناسی این نظریه میباشد که با توجه به این مبانی توانسته تفسیری از ماهیت روابط بینالملل ارائه دهد که نسبت به تفسیر رویکرد دیگر با واقعیت نظام بینالملل تطابق بیشتری دارد.

کلمات کلیدی:

روابط بینالملل، موازنه قوا، نواقعی‌گرایی، رویکردهای رئالیستی، توازن قوا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1186830>

